

Documentation Model of Tacit Knowledge in the Islamic Revolutionary Guard Corps

Yaser Mehri Khaniki

PhD Student in Strategic Knowledge Management, Supreme National Defense University, Tehran, Iran (Corresponding Author).

Email: persianguit@gmail.com

Ali Mohamad Ahmadvand

Professor, Department of Industrial Engineering, University of Eyvanekey, Semnan, Iran.

Mohamad Reza Navab Esfahani

Faculty Member, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

Mehran Keshtkar

Assistant Professor of Strategic Knowledge Management, Supreme National Defense University, Tehran, Iran.

Abstract

Since its establishment, the Islamic Revolutionary Guard Corps (IRGC) has accumulated a substantial body of tacit knowledge through the execution of its core missions and engagement in diverse operational contexts. This knowledge, covering a wide range of subjects, organizational levels, and extensive geographic areas has been embedded within the Corps' organizational memory. The present study aims to develop and propose a comprehensive model for documenting the IRGC's tacit knowledge, with the dual goals of safeguarding this invaluable asset from loss and preventing generational knowledge gaps. This applied developmental research adopts a mixed-methods approach, utilizing documentary analysis for data collection. The statistical population includes 31 experts, practitioners, stakeholders, and affiliates engaged in knowledge documentation within the IRGC. The findings reveal that the proposed model consists of ten prioritized dimensions: information and communication technology, cultural factors, networking and empowerment, systems and standardization, logistical and organizational support, policy-making and management, content-related factors, human factors, environmental factors, and knowledge capacities comprising a total of 88 components.

Keywords: Documentation, Knowledge Management, Experience, Tacit Knowledge, Islamic Revolutionary Guard Corps

الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

یاسر مهری خانیکی

دانشجوی دکتری مدیریت راهبردی دانش، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

Email: persiangift@gmail.com

علی محمد احمدوند

استاد گروه مهندسی صنایع، دانشگاه ایوان کی، سمنان، ایران.

محمد رضا نواب اصفهانی

عضو هیئت علمی دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

مهران کشتکار

استادیار مدیریت راهبردی دانش، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران.

چکیده

افراد و اجزای نهاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از روزهای نخست شکل‌گیری آن، در راستای اجرای مأموریت ذاتی خود و به تبع درگیری در عرصه‌های متعدد و متنوع، دانش تجربی گران‌بهای را در طیف گسترده‌ای از موضوعات، در سطوح مختلف سازمان و در وسعت جغرافیایی قابل توجهی به‌دست آورده و در گنجینه حافظه سازمانی خود انباشته است. پژوهش حاضر، در جهت پیشگیری از فراموشی این گنجینه ارزشمند و پیشگیری از انقطاع دانشی بین نسل‌های سپاه، به‌دنبال تدوین و ارائه الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. نوع تحقیق حاضر بر اساس هدف، توسعه‌ای-کاربردی، براساس ماهیت داده‌ها، آمیخته و بر اساس روش‌های جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات، اسنادی است. جامعه آماری این تحقیق از میان صاحب‌نظران، فعالان و ذی‌نفعان و مرتبطین با موضوع مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به تعداد جمعاً ۳۱ نفر است. نتایج این تحقیق حاکی از این است که الگوی مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مشتمل بر ۱۰ بُعد به‌ترتیب اولویت، شامل فناوری اطلاعات و ارتباطات، عوامل فرهنگی، شبکه‌سازی و توانمندسازی، نظامات و استانداردهای، پشتیبانی و حمایت، سیاست‌گذاری و مدیریت، عوامل محتوایی، عوامل انسانی، عوامل محیطی و ظرفیت‌های دانشی و ۸۸ مؤلفه است.

کلیدواژه‌ها: مستندسازی، مدیریت دانش، تجربه، دانش تجربی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

مقدمه

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به موجب اصل ۱۵۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، وظیفه نگهبانی از انقلاب و دستاوردهای آن^۱ را بر عهده دارد و همچنین طبق بیانات مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی)، «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، رکن رکین و پایه محکم دفاع از انقلاب و به تعبیر امام عزیزمان^(ره)، یکی از دو بازوی نیرومند مسلح جمهوری اسلامی»^۲ و «یکی از پرافتخارترین مجموعه‌ها است»^۳. افراد و اجزای این نهاد مقدس از روزهای نخست شکل‌گیری آن، در راستای اجرای مأموریت ذاتی خود و به تبع درگیری در عرصه‌های مختلف نظامی، امنیتی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و حل مسائل مختلف و متعدد این حوزه‌ها، دانش تجربی گران‌بهای را در طیف گسترده‌ای از موضوعات، در سطوح مختلف سازمان و در وسعت جغرافیایی قابل توجهی به دست آورده و در گنجینه حافظه سازمانی خود انباشته و با توجه به نو شدن مداوم تهدیدات، مسائل، چالش‌ها و غیره، این دانش تجربی نیز روزبه‌روز در حال افزایش است. با نگاهی کوتاه به فرمایشات امامین انقلاب اسلامی به اهمیت فوق‌العاده موضوع مستندسازی دانش تجربی سپاه پی می‌بریم. امام خمینی^(ره) می‌فرماید: «... و حتی در شرایط بازسازی نیروهای مسلح، باید بزرگ‌ترین توجه ما به بازسازی نیروها و استعدادها و انتقال تجارب نظامی و دفاعی به کلیه آحاد ملت و مدافعان انقلاب باشد...»^۴. همچنین مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی) در این خصوص می‌فرماید: «تجربه‌های متراکم انقلاب را، تجربه‌های انبوه این ۳۷ سال را تدوین کنید. این یک کار علمی است. یک پژوهش علمی-تاریخی است»^۵.

ایشان در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی به تأکید مجدد بر این دغدغه پرداخته و می‌فرمایند: «برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت؛ اگر از این

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲. بیانات در دیدار با کارگران و معلمان؛ ۱۳۶۹/۲/۱۲

۳. بیانات در دیدار مجمع عالی فرماندهان سپاه؛ ۱۳۹۸/۰۷/۱۰

۴. صحیفه امام خمینی^(ره)، جلد ۲۱، صفحه ۱۳۴۵. بیانات در مراسم دانش آموختگی دانشجویان افسری و تربیت پاسداری دانشگاه امام حسین^(ع)؛ ۱۳۹۵/۰۳/۰۳

راهبرد غفلت شود، دروغ‌ها به جای حقیقت خواهند نشست و آینده مورد تهدیدهای ناشناخته قرار خواهد گرفت».^۱ بررسی بیانیه گام دوم نشان می‌دهد که ایشان فقط یک بار و آن هم در این مورد از کلمه راهبرد استفاده می‌کنند.

همچنین فرمانده کل سپاه در این خصوص می‌فرماید: « حال که نسل قدیم سپاه در دوران آخر خدمت خود است و باید سپاه را تحویل نسل جدید بدهد، باید بدانیم چگونه تجربه گران‌بهای این سی و چند سال سپاه به نسل جدید منتقل شود».^۲

از این منظر، اهتمام به مستندسازی دانش تجربی به‌دست آمده توسط سپاه در گام اول انقلاب اسلامی و بهره‌گیری از آن برای عملکرد بهتر در گام دوم و همچنین وجود برنامه مدون برای ثبت دقیق و بهنگام دانش تجربی که در گام دوم به دست خواهد آمد به‌عنوان یک دغدغه برای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مطرح است؛ اما مسئله این است که مستندسازی این دانش تجربی ارزشمند، در طول این سال‌ها و باوجود اقدامات شایسته، به علت فقدان و یا نقص در الگوی مستندسازی دانش تجربی با توفیق کامل مواجه نشده است. ازاین‌رو، این مقاله با در نظر گرفتن نقش‌آفرینی سپاه در گام اول انقلاب اسلامی و اینکه سپاه در گام دوم نیز دارای نقشی ویژه و تعیین‌کننده است و برای تحقق فرمایشات و تأکیدات مکرر امامین انقلاب اسلامی و سیاست‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به‌دنبال طراحی و ارائه الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.

۱. مبانی نظری

۱-۱. مستندسازی

مستندسازی باعث ایجاد حافظه سازمانی شده و حافظه سازمانی نه‌تنها با فراموشی سازمانی مبارزه می‌کند، بلکه منجر به حفظ دانش برای دسترسی و استفاده دوباره از آن در آینده می‌شود (دالکر، ۲۰۰۱). علاوه بر این، انسان به‌دلیل محدودیت ظرفیت ضمیر خودآگاه، قادر به

۱. بیانیه گام دوم انقلاب خطاب به ملت ایران

۲. سرلشگر سلامی؛ فرمانده سپاه، جشنواره امام علی (ع)، ۱۳۹۲/۱۲/۲۸

حفظ و یادآوری تمامی مطالب به‌طور فی‌البداهه و کامل نیست و از طرف دیگر، دانشمندان معتقدند هر فرد نباید تجربیات خود را ملک شخصی دانسته و به‌عنوان سرقفلی و سرمایه حرفه خود قرار دهد (زمانی و همکاران ۱۳۹۳).

۱-۲. تجربه و تجربه نگاری

یکی از اشکال دانش در عرصه سازمانی، «تجربه»^۱ است. تجربه در زبان و ادبیات پارسی به معنای آزمایش، امتحان و آزمودن است. در ادبیات انگلیسی نیز تجربه، آگاهی به‌دست‌آمده از مشاهده یا انجام دادن کاری در یک مقطع زمانی خاص، به‌ویژه در انجام کاری مشترک با شخصی دیگر به‌دست می‌آید، معنا می‌شود. از این‌رو، تجربه به کارهایی بازمی‌گردد که پیش‌تر انجام شده‌اند (متولیان، ۱۳۹۱). تجربه، عبارت از بیان مشاهدات، تجزیه و تحلیل، اندازه‌گیری، ثبت، مقایسه، تمثیل، طبقه‌بندی و تعریف فعل و انفعالات پدیده‌ها است. در تئوری‌پردازی، روابط بین حقایق از راه تجربه کشف و تعیین می‌شود (داوری، ۱۳۷۸). در تعریف دیگری، تجربه فرایند حصول دانش یا مهارت در یک مقطع زمانی خاص است که از طریق مشاهده و انجام کاری معین به‌دست می‌آید (انواری و همکاران، ۱۳۸۸). مجرب یا متخصص به فردی اطلاق می‌شود که در زمینه‌ای خاص از دانشی عمیق برخوردار بوده و با تمرین و تجربه‌ای که در مقاطع و شرایطی خاص آموخته، در عمل آزموده و آبدیده شده است (متولیان، ۱۳۹۱). تصویری تاریخی وقایع و پدیده‌هایی است که امکان مشاهده و درک شرایط و اتفاقات جدیدی را به‌وجود می‌آورد که ارتباط بین آنچه را که اکنون در حال شکل‌گیری است با آنچه را که قبلاً اتفاق افتاده ایجاد می‌کند. بنابراین تصورات آنچه را که باید رخ دهد به دانش آنچه اتفاق می‌افتد تغییر می‌دهد (حمیدی‌زاده، ۱۳۹۰). تجربه، درس‌های حاصل از ایده‌ها و اندوخته‌های کاری است که فرد در طی سنوات خدمت بر پایه موفقیت‌ها، شکست‌ها، کامیابی‌ها و ناکامی‌ها کسب کرده است.

تجربه‌نگاری فرایند جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات مرتبط با رخداد واقعی سازمانی و مستندسازی آن است. هر تجربه به نتایج کمی-کیفی خاصی انجامیده و تجربه‌نگار در جریان آن بوده و احیاناً در تمام یا بخشی از آن ایفای نقش کرده و احتمال می‌دهد بتواند آموزه‌های تجربی از آن استنباط کند (خاکی، ۱۳۸۸).

۱-۳. دانش تجربی

شناخت دانش تجربی، شناختی پابرجا است. تئوری‌های دانش تجربی، با روشی سخت‌گیرانه از رویدادهایی تجربی گرفته می‌شوند که با دریافت و آزمایش به‌دست می‌آیند. دانش تجربی بر پایه دیدنی‌ها، شنیدنی‌ها و غیره استوار است. پندارها و گرایش‌های هیچ‌کس و انگاره‌های درونی در دانش تجربی جایی ندارند. دانش تجربی، دانشی برونی است. شناخت تجربی، شناختی استوار است؛ زیرا بیرون از ذهن، پابرجا شده است. دیویس^۱ در کتابش درباره روش دانش تجربی می‌نویسد: «دانش تجربی، ساختاری است که بر پایه رویدادها پی‌ریزی شده است».

۱-۴. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهادی است تحت فرماندهی عالی مقام رهبری که هدف آن نگهداری از انقلاب اسلامی ایران و دستاوردهای آن و کوشش مستمر در راه تحقق آرمان‌های الهی و گسترش حاکمیت قانون خدا طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران و تقویت کامل بنیه دفاعی جمهوری اسلامی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و آموزش نظامی و سازمان‌دهی نیروهای مردمی است.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در نخستین روزهای پیروزی این انقلاب تشکیل شد، برای ادامه نقش خود در نگهداری از انقلاب و دستاوردهای آن پابرجا می‌ماند. حدود وظایف و قلمرو مسئولیت این سپاه در رابطه با وظایف و قلمرو مسئولیت نیروهای مسلح دیگر با

1. j.j.davies

تأکید بر همکاری و هماهنگی برادرانه میان آن‌ها به وسیله قانون تعیین می‌شود (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصل ۱۵۰).

۲. پیشینه تحقیق

دهقان‌پور و امامی (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای تحت عنوان: «مستندسازی آموزش سنتی در حرفه زیلوبافی: مطالعه موردی شهر میبد» بیان می‌دارند که زیلوبافی از جمله هنرهای قدیمی و ریشه‌دار در استان یزد و شهرستان میبد است. مسئله پژوهش بررسی آموزش و به عبارت دیگر چگونگی ارتباط بین استاد و شاگرد در حرفه زیلوبافی است. پرسش بنیادین مقاله چگونگی روابط بین استاد و شاگرد و توصیف شکل‌گیری این رابطه از زوایای مختلف و پاسخ به سؤالات فرعی تر همچون سن و جنسیت شاگردان، نوع رابطه بین استاد و شاگرد، دستمزد اساتید، مراحل و دوره‌های یادگیری، شیوه‌های یادگیری و یاددهی، چگونگی انتخاب استاد و معیارهای آن و غیره است (دهقان‌پور و امامی میبدی، ۱۰۱: ۷۳-۹۳).

عالی زاده و همکاران (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای با عنوان: «ارائه الگویی جهت مستندسازی تجربیات مدیران به منظور ارتقای کیفیت دوره‌های آموزشی سازمان تأمین اجتماعی» بیان می‌دارند که امروزه به مستندسازی تجربیات مدیران توجه زیاد شده است، به همین دلیل ضرورت دارد تا عوامل مؤثر بر آن را شناسایی کرد تا بتوان راهکارهایی به منظور بهبود مستندسازی تجربیات مدیران ارائه کرد (عالی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۱: ۳۹۸).

عبداللهی و ولدبیگی (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای تحت عنوان: «مستندسازی تحولات پل شهرستان، کهن‌ترین پل اصفهان بر پایه اسناد توصیفی و تصویری با بهره‌گیری از واقعیت افزوده» بیان می‌دارند که تکنولوژی واقعیت افزوده امکانات بسیاری در اختیار پژوهشگران قرار داده است. این تکنولوژی در جهت بازنمایی و مستندسازی کالبد بناهای تاریخی که از بین رفته‌اند و یا کالبد گذشته خود را از دست داده‌اند، به کار گرفته شده است (عبداللهی و ولی‌بیگ، ۱۴۰۱: ۴۳).

سروری و همکاران (۱۴۰۱)، در مقاله خود با عنوان: «مستندسازی و به اشتراک‌گذاری دانش در پارک‌های علم و فناوری دانشگاهی» اظهار می‌دارند که در این پژوهش تلاش می‌شود تا

با بررسی دیدگاه متخصصان، مدل‌های پارادایمی تبیین کننده شرایط و عوامل مؤثر و مداخله‌گر برای ارائه خدمات مستندسازی و به اشتراک‌گذاری دانش در شرکت‌های دانش‌بنیان پارک‌های علم و فناوری تبیین شود.

روش پژوهش کیفی مبتنی بر رویکرد نظریه داده‌بنیاد است. ابزار جمع‌آوری داده‌های کیفی مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و روش نمونه‌گیری از نوع هدفمند با رویکرد نظری است (سروری و همکاران، ۱۴۰۱).

عاطفه سادات موسوی و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله‌ای با عنوان: «طراحی و اجرای ابزار سریع وضعیت مستندسازی پزشکان بخش اورژانس» بیان می‌کنند که مستندسازی پرونده توسط پزشکان در بخش اورژانس اهمیت به سزایی دارد. زیرا تعیین کننده خدمات مورد نیاز بیمار در سرویس بعدی است (موسوی و همکاران، ۱۴۰۰: ۵۲).

شولز^۱ و همکاران (۲۰۲۲)، در مقاله خود با عنوان: «پتانسیل مقیاس پذیری دانش تجربی در مورد باهوس» می‌نویسند: آزمایشگاه‌های دنیای واقعی پتانسیل تسریع دگرگونی‌های سریع شهری را از طریق آزمایش‌های دنیای واقعی دارند. آزمایشگاه‌های دنیای واقعی که با ماهیت نسبتاً رادیکال، پاسخگو و مکان خاص مشخص می‌شوند، با محدودیت‌هایی در مقیاس‌بندی دانش تجربی روبه‌رو هستند (شولز؛ برانو؛ برنت و شک^۲، ۲۰۲۲: ۸-۱).

میلر^۳ و همکاران (۲۰۲۱)، در مقاله خود با عنوان: «FRAME-IS^۴، چهارچوبی برای مستندسازی اصلاحات در راهبردهای پیاده‌سازی در مراقبت‌های بهداشتی» بیان می‌دارند که استراتژی‌های پیاده‌سازی برای اطمینان از اینکه شیوه‌های مبتنی بر شواهد با موفقیت در عملکرد بالینی معمول گنجانده می‌شوند، ضروری هستند. بااین‌حال، چنین استراتژی‌هایی اغلب برای تناسب با جمعیت‌ها، تنظیمات و زمینه‌های محلی اصلاح می‌شوند. درحالی‌که

1. Schulze

2. Schulze- Bonhage A, Bruno E, Brandt A, Shek A

3. Miller

4. Framework for Reporting Adaptations and Modifications to Evidence-based Implementation Strategies (FRAME-IS)

چنین اصلاحاتی می‌تواند برای موفقیت پیاده سازی حیاتی باشد، ادبیات مستندسازی و ارزیابی آن‌ها تقریباً وجود ندارد (میلر، بارنت، بومن و گات^۱، ۲۰۲۱: ۱-۱۲).

بررسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه مستندسازی دانش تجربی حاکی از آن است که سیر فزاینده‌ای از پژوهش‌های مختلف، حول محور استخراج و به اشتراک‌گذاری دانش تجربی کارکنان و مستندسازی این دانش از طریق استانداردسازی فرایندهای کاری صورت گرفته است. پژوهش‌های صورت گرفته، تجربه را به‌عنوان یکی از منابع مهم یادگیری و دانش در نظر گرفته و بر آن تأکید دارند و البته بر این نکته نیز تأکید شده است که مدیریت دانش تجربی در سازمان‌ها امری ضروری است. اکثر پژوهش‌ها، بر ثبت و مستندسازی دانش تجربی کارکنان و استانداردسازی فرایندهای کاری تأکید داشته‌اند زیرا معتقدند تکنولوژی ثبت و مستندسازی دانش می‌تواند به کارکنان کمک کند تا دانش مورد نیاز به کار خود را در زمان و مکانی که به آن احتیاج دارند به‌راحتی به‌دست آورند و در زمان و مکان لازم به همکاران خود انتقال دهند و این چیزی نیست جز مدیریت دانش.

از طرف دیگر، بررسی‌ها بیانگر این است که تعدادی از مطالعات صورت گرفته به مبانی و ماهیت، اهمیت و ضرورت و نقش مستندسازی تجارب در سازمان پرداخته و تعدادی نیز بر روی الگوها، تکنیک‌ها و نظامات مستندسازی تجارب تمرکز نموده‌اند.

وجه تمایز تحقیق حاضر نسبت به موارد گذشته این است که الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، برای اولین بار از طریق این پژوهش و با در نظر گرفتن ملاحظات ساختاری و بافتاری نهاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با گستردگی در جغرافیای عمل و تنوع و تعدد در مأموریت‌های واگذار شده تدوین شده است.

۳. مفهوم شناسی

۳-۱. مستندسازی

مستندسازی یعنی ثبت (مکتوب نمودن)، گردآوری، تنظیم و تدوین، دسته‌بندی و نگاهداری اطلاعات و مفاهیمی که خود از فعالیتی هدفمند، دقیق و منظم حکایت دارد. در واقع مستندسازی برقراری ارتباط اسنادی بین اقدام‌های مختلف انجام یک فعالیت یا مجموعه‌ای از فعالیت‌هاست. مستندسازی تجربیات بیشتر یک متدولوژی برای ثبت، انتقال، ارائه تجربیات کسب‌وکار به منظور استفاده جمعی به دیگران است (الهی و همکاران، ۱۳۸۳).

۳-۲. دانش

از نظر داونپورت و پروساک^۱ (۱۹۹۸) دانش، مخلوط سیالی از تجارب، ارزش‌ها، اطلاعات و نگرش‌های کارشناسی نظام‌یافته است که چارچوبی برای ارزشیابی و بهره‌گیری از اطلاعات و تجارب به دست می‌دهد. دانش، در ذهن دانشور به وجود آمده و به کار می‌رود و در سازمان‌ها نه تنها در مدارک و ذخایر دانش، بلکه در رویه‌های کاری، فرایندهای سازمانی، اعمال و هنجارهای سازمانی نیز مجسم می‌شود (داونپورت و پروساک، ۱۹۹۸).

۳-۳. تجربه

تصویری تاریخی وقایع و پدیده‌هایی است که امکان مشاهده و درک شرایط و اتفاقات جدیدی را به وجود می‌آورد که ارتباط بین آنچه را که اکنون در حال شکل‌گیری است با آنچه را که قبلاً اتفاق افتاده ایجاد می‌کند. لذا تصورات آنچه را که باید رخ دهد به دانش آنچه اتفاق می‌افتد تغییر می‌دهد (حمیدی زاده، ۱۳۹۰).

۳-۴. دانش تجربی

در این پژوهش دانش تجربی معادل تجربه است.

1. Davenport and prusak

2. Davenport, T & Prusak, L

۳-۵. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهادی است تحت فرماندهی عالی مقام رهبری که هدف آن نگهداری از انقلاب اسلامی ایران و دستاوردهای آن و کوشش مستمر در راه تحقق آرمان‌های الهی و گسترش حاکمیت قانون خدا طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران و تقویت کامل بنیه دفاعی جمهوری اسلامی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و آموزش نظامی و سازمان‌دهی نیروهای مردمی است.^۱

۴. روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر در پارادایم اثبات‌گرایانه و با رویکرد استقرایی صورت گرفته است. نوع تحقیق، بر اساس هدف، توسعه‌ای-کاربردی، بر اساس ماهیت داده‌ها، کمی و بر اساس روش‌های جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات، اسنادی است. برای گردآوری داده‌ها از روش‌های کتابخانه‌ای و میدانی و از ابزارهای مصاحبه، گروه کانونی، پرسش‌نامه و بررسی اسناد و مدارک استفاده شده است. روش انجام تحقیق نیز توصیفی بوده است.

در مطالعه حاضر، با هدف کشف الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ضمن بررسی اسناد و مدارک مرتبط و تشکیل گروه‌های نخبگی، مصاحبه با ۱۰ نفر از خبرگان انجام شد. خبرگان از میان صاحب‌نظران، فعالان و ذی‌نفعان و مرتبطین با موضوع مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شامل مدیران و اساتید، کارشناسان در سطح نهادهای سیاست‌گذار، نهادهای بهره‌بردار و کاربر در سطوح راهبردی و عملیاتی و نهادهای دانشگاهی سپاه که دارای ویژگی‌های آگاه به اصول و الزامات مستندسازی دانش تجربی، آگاه به وضعیت مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، آشنا به موقعیت و جایگاه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و حتی‌الامکان دارای تحصیلات تکمیلی باشند، انتخاب شدند.

۱. اساس‌نامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

معیار توقف مصاحبه‌ها، بر اساس رسیدن به مرحله اشباع نظری بوده و زمانی که محقق به این نتیجه رسید که پاسخ‌های داده شده و یا مصاحبه‌های انجام شده با افراد مطلع به اندازه‌ای به همدیگر شباهت دارند که منجر به تکراری شدن پاسخ‌ها شده و داده‌های جدیدی در آن‌ها وجود نداشته و ورود افراد جدید جمع‌بندی نهایی را تغییر نمی‌دهد، تعداد مصاحبه‌ها را کافی دانست. جامعه آماری این تحقیق برای توزیع پرسش‌نامه نیز، به تعداد جمعاً ۳۱ نفر که دارای ویژگی‌های مشابه مصاحبه‌شوندگان باشند انتخاب شد.

داده‌های استخراج شده از مصاحبه‌ها و ادبیات جمع‌آوری شده از طریق تحلیل خبرگی، توسط پرسش‌نامه‌ای محقق ساخته در معرض قضاوت خبرگان قرار گرفت. با توزیع پرسش‌نامه بین خبرگان، بررسی ابعاد و مؤلفه‌های و میزان اهمیت مؤلفه‌ها به منظر ارزیابی پاسخ‌گویان گذاشته شد. از تعداد ۱۰۳ مؤلفه، تعداد ۸۸ مؤلفه احصا و در هر بُعد اولویت‌بندی شدند.

جدول ۱: پرسش‌نامه تعیین ابعاد، مؤلفه‌ها و میزان اهمیت آن‌ها (محقق)

شماره	ابعاد	گویه‌ها	آیا این عامل بر مستندسازی دانش تجربی سپاه مؤثر است؟		میزان اهمیت این عامل چقدر است؟
			خیر	بلی	
۱		عامل ۱			(۵-۱)
۲		عامل ۲			
۳		عامل ۳			
...		...			

۴-۱. روایی و پایایی پرسش‌نامه

۴-۱-۱. روایی

روایی پرسش‌نامه از طریق محاسبه ضریب لاوشه انجام شده و نتایج به‌صورت زیر ارائه می‌شود:

جدول ۲: روایی گویه‌های پرسش‌نامه

حداقل مقادیر بر اساس ضریب لاوشه	
تعداد متخصصین تعیین کننده روایی	حداقل C.V.R قابل قبول
۱۲	۰/۵۵
برابر محاسبات انجام شده، از تعداد ۱۰۳ گویه پرسش‌نامه تعداد ۸۸ گویه (عامل) روایی لازم برای این تحقیق را دریافت نمودند.	

۴-۱-۲. پایایی

در این تحقیق به منظور سنجش پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ استفاده گردیده است. این روش برای محاسبه همابستگی درونی ابزار اندازه‌گیری که خصیصه‌های مختلف را اندازه‌گیری می‌کند به کار می‌رود. به منظور محاسبه پایایی، پرسش‌نامه در نمونه‌ای با حجم ۳۱ نفر توزیع و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ^۱ محاسبه شد. ضریب به دست آمده ۰/۹۱۲ است که نشان‌دهنده پایایی بالای پرسش‌نامه است.

۵. یافته‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

۵-۱. توصیف وضعیت پاسخ‌گویان

❖ میزان تحصیلات

جدول ۳: میزان تحصیلات پاسخ‌گویان

میزان تحصیلات	تعداد	درصد
کارشناسی	۲	۶٪
کارشناسی ارشد	۹	۲۹٪
دکتری	۲۰	۶۵٪
کل	۳۱ نفر	۱۰۰ درصد

❖ سنوات خدمتی

جدول ۴: سنوات خدمتی پاسخگویان

سنوات خدمتی	تعداد	درصد
کمتر از ۱۰ سال	۱	۳٪
بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۵	۱۶٪
بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲۰	۶۵٪
بیش از ۳۰ سال	۵	۱۶٪
کل	۳۱ نفر	۱۰۰ درصد

❖ جایگاه شغلی

جدول ۵: جایگاه خدمتی پاسخگویان

جایگاه	تعداد	درصد
جایگاه ۱۶	۲	۶٪
جایگاه ۱۷	۱۰	۳۲٪
جایگاه ۱۸	۱۵	۴۸٪
جایگاه ۱۹	۲	۶٪
هیئت علمی	۲	۶٪
کل	۳۱ نفر	۱۰۰ درصد

❖ محل خدمت

جدول ۶: توزیع پاسخگویان بر اساس محل خدمت

محل خدمت	تعداد	درصد
نهادهای سیاست‌گذار	۷	۲۳٪
نهادهای بهره‌بردار و کاربر در سطوح راهبردی و عملیاتی	۱۹	۶۱٪
نهادهای دانشگاهی سپاه (صف)	۵	۱۶٪
جمع کل	۳۱ نفر	۱۰۰ درصد

۵-۲. ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر بر مستندسازی دانش تجربی سپاه

با توزیع پرسش‌نامه بین خبرگان، بررسی ابعاد و مؤلفه‌های و میزان اهمیت مؤلفه‌ها به منظور ارزیابی پاسخ‌گویان گذاشته شد. از تعداد ۱۰۳ مؤلفه، تعداد ۸۸ مؤلفه به شرح جدول زیر احصا و در هر بُعد اولویت‌بندی شدند.

جدول ۷: ابعاد و مؤلفه‌های مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

ابعاد	ردیف	مؤلفه‌ها	میانگین اهمیت	میانگین کل
پشتیبانی و حمایت	۱	حمایت و پشتیبانی فرماندهان و مدیران ارشد	۴/۳۵	۳/۹۳
	۲	حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی	۴/۱۹	
	۳	تعهد و مسئولیت‌پذیری بهره‌برداران به بهره‌گیری	۴/۱۹	
	۴	اعتماد فرماندهان، مدیران و پاسداران به سپاه، فرایندها و سازوکارها	۴/۰۳	
	۵	حمایت‌های قانونی و حقوقی	۳/۹	
	۶	حمایت از مالکیت فکری و معنوی	۳/۹	
	۷	ایجاد تسهیلات آموزشی	۲/۹۷	
سیاست‌گذاری و مدیریت	۸	نقش‌آفرینی مؤثر معاونت‌های س.ف. کل، دانشگاه‌ها، مراکز علم و فناوری و آموزشی	۴/۲۶	۳/۸۵
	۹	ساختار سازمانی رسمی	۴/۱۳	
	۱۰	نظریه‌پردازی، الگوسازی و راهبردنمایی مبتنی بر دانش تجربی مستند شده	۳/۹۷	
	۱۱	کیفیت‌سنجی مستمر دانش تجربی	۳/۹۷	
	۱۲	احساس و چشم‌انداز مشترک پاسداران، فرماندهان و مدیران	۳/۹۷	
	۱۳	اسناد بالادستی، نظامات، برنامه‌ها، راهبردها و سیاست‌ها	۳/۸۷	
	۱۴	وجود اداره تجربه نگاری	۳/۸۷	

میانگین کل	میانگین اهمیت	مؤلفه‌ها	ردیف	ابعاد
	۳/۸۴	پایش و ارزیابی مستمر کیفیت و کارآمدی برنامه‌ها	۱۵	
	۳/۷۷	ارزیابی مستمر کیفیت عملکرد شبکه اجرایی	۱۶	
	۳/۶۵	دیپلماسی علمی فعال بین مراکز مستندسازی	۱۷	
	۳/۵۵	ارزیابی مستمر کیفیت عملکرد شبکه ستادی	۱۸	
	۳/۳۹	رصد مداوم ابزارها، الگوها و روش‌ها	۱۹	
۳/۹۶	۴/۲۳	مهارت پاسداران، فرماندهان و مدیران سپاه در مستندسازی	۲۰	شبکه‌سازی و توانمندسازی
	۴	تیم سازی، شبکه‌سازی و تربیت مربیان توانمند	۲۱	
	۳/۹۷	مهارت‌های فنی و دانشی مهندس دانش، مجریان پروژه‌ها، مصاحبه‌گران و غیره	۲۲	
	۳/۹	تدوین متن و محتوای بومی آموزشی و توانمندسازی	۲۳	
	۳/۸۷	تدریس دانش تجربی مستند شده در دوره‌های آموزشی	۲۴	
	۳/۷۷	برگزاری جلسات توجیهی، آموزشی و توانمندسازی	۲۵	
۳/۴۹	۳/۸۷	شبکه ستادی توجیه، آموزش دیده و مسلط	۲۶	ظرفیت‌های دانشی
	۳/۸۴	شبکه پژوهشگران متخصص	۲۷	
	۳/۸۱	زیرساخت‌های آموزشی و تحقیقاتی مرتبط در داخل سپاه	۲۸	
	۳/۷۱	ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در دانشگاه‌ها و مراکز علمی سپاه	۲۹	
	۳/۶۱	مراکز متداخل در دانشگاه‌های سپاه و معاونت‌های ذی‌ربط	۳۰	
	۳/۳۹	حضور فارغ‌التحصیلان مقاطع ارشد و دکتری	۳۱	

ابعاد	ردیف	مؤلفه‌ها	میانگین اهمیت	میانگین کل
	۳۲	پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان	۳/۳۵	
	۳۳	ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در دانشگاه‌ها و مراکز علمی خارج از سپاه	۳/۱۹	
	۳۴	زیرساخت‌های آموزشی و تحقیقاتی مرتبط در خارج سپاه	۳/۰۶	
	۳۵	تعامل‌گرایی و استفاده از ظرفیت‌های ملی و بین‌المللی	۳/۰۳	
عوامل انسانی	۳۶	انگیزه پاسداران، مدیران و فرماندهان	۴/۲۳	۳/۷۶
	۳۷	نظام یکپارچه عوامل انگیزشی غیرمالی	۴/۱۹	
	۳۸	صداقت، شهامت، دقت و اخلاق پاسداران، مدیران و فرماندهان	۴/۰۶	
	۳۹	جذب، تربیت و ارتقای پژوهشگران، دانشوران و تیم‌های تخصصی	۳/۹۷	
	۴۰	دسترسی سخت به پاسداران مجرب	۳/۸۷	
	۴۱	روحیه خلاقیت و نوآوری در بین پاسداران، مدیران و فرماندهان	۳/۸۷	
	۴۲	هویت رسمی شبکه ستادی	۳/۶۸	
	۴۳	احتکار دانش تجربی و انحصارطلبی در به اشتراک‌گذاری آن	۳/۴۲	
	۴۴	پیچیدگی ناشی از سمت و شخصیت پاسداران مجرب	۳/۲۳	
عوامل فرهنگی	۴۵	مشخصات و ویژگی‌های عمومی پاسداران	۳/۱	۳/۹۷
	۴۶	منزلت و تکریم محققان، مجریان و مجریان	۴/۱	
	۴۷	فرهنگ سازمانی حاکم بین پاسداران، فرماندهان و مدیران	۴/۱	
	۴۸	جو اعتماد میان عناصر فعال در عرصه مستندسازی	۳/۹۷	

ابعاد	ردیف	مؤلفه‌ها	میانگین اهمیت	میانگین کل
	۴۹	تبلیغات، فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی	۳/۹	
	۵۰	مطالبه‌گری و جریان‌سازی	۳/۹	
	۵۱	دستورات قرآنی، روایی و ولایی	۳/۸۷	
	۵۲	سطحی‌نگری و تبلیغاتی شدن اقدامات	۳/۷۴	
عوامل محتوایی	۵۳	گسترده‌گی و تنوع مأموریت‌های سپاه	۴/۱۹	۳/۸۰
	۵۴	تولید و انتشار خروجی‌ها و محصولات فاخر، ملموس و کاربردی	۴/۱۳	
	۵۵	برداشت، تعریف و تصور یکسان پاسداران، فرماندهان و مدیران سپاه	۴/۰۳	
	۵۶	گسترده‌گی و تنوع دانش تجربی سپاه	۳/۹۷	
	۵۷	طبقه‌بندی حفاظتی دانش تجربی	۳/۸۱	
	۵۸	پیچیدگی و عمق محتوای دانش تجربی	۳/۸۱	
	۵۹	ادبیات و دستور زبان فارسی	۳/۰۳	
عوامل محیطی	۶۰	رخدادها، وقایع و حوادث داخل سپاه	۳/۸۴	۳/۶۸
	۶۱	رخدادها، وقایع و حوادث خارج از سپاه	۳/۵۲	
فناوری اطلاعات و ارتباطات	۶۲	وجود بستر فلوایی با سرعت و کیفیت قابل قبول	۴/۲۹	۴/۰۷
	۶۳	اتصال همه یگان‌های به سامانه برخط	۴/۲۹	
	۶۴	تجهیزات رایانه‌ای، فنی و حرفه‌ای	۴/۲	
	۶۵	سامانه‌های به‌روز و کاربرپسند	۴/۱۳	
	۶۶	تعاملات میان ارکان مؤثر	۴/۱	
	۶۷	استقرار بانک‌های اطلاعاتی ذخیره‌ساز	۴	
	۶۸	شبکه‌های اجتماعی، اتاق‌های گفت‌وگو، وبلاگ‌ها و غیره	۳/۸۳	

میانگین کل	میانگین اهمیت	مؤلفه‌ها	ردیف	ابعاد
	۳/۷	ایجاد پایگاه استنادی دانش تجربی پاسداری از انقلاب اسلامی	۶۹	
۳/۹۶	۴/۴	هوشمندسازی سپاه	۷۰	نظامات و استانداردهای
	۴/۳۷	سرعت در شناسایی خبرگان، زمینه‌ها و مستندسازی دانش تجربی	۷۱	
	۴/۳۷	انتشار به‌موقع دانش	۷۲	
	۴/۳	توسعه ادبیات و فهم مشترک	۷۳	
	۴/۲۳	نظام دقیق دسته‌بندی	۷۴	
	۴/۱۳	روش‌ها، الگوها و ابزارهای بومی، به‌روز و مؤثر	۷۵	
	۴/۱۳	نظام یکپارچه مشوق‌های مالی	۷۶	
	۴/۱۳	اتصال مستندسازی به نظام آموزش، انتخاب و ارتقا	۷۷	
	۴	تدوین و ابلاغ نظامات	۷۸	
	۳/۹	طولانی، پیچیده و ناقص بودن فرایندها	۷۹	
	۳/۸۷	فرایند یکپارچه مستندسازی	۸۰	
	۳/۸۷	روش‌های ارزیابی و رسمی‌سازی دانش تجربی	۸۱	
	۳/۸۷	قالب، تنوع و مقیاس نشر	۸۲	
	۳/۸۳	ارتباط مستمر سیستمی میان ارکان مستندسازی، ارزیابی و رسمی‌سازی	۸۳	
	۳/۸	نظام اعتبارسنجی، ارزش‌گذاری و رتبه‌بندی	۸۴	
	۳/۸	سازوکارهای مؤثر و به‌روز تخصیص و واگذاری منابع مالی	۸۵	
	۳/۷۷	قالب نمایش، انتشار و انتقال دانش تجربی	۸۶	
	۳/۵۳	دانش، ابزارها و روش‌های مستندسازی که در خارج از سپاه تولید شده	۸۷	
	۲/۸۷	قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های خارج از سپاه	۸۸	

ابعاد و مؤلفه‌های مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به صورت خلاصه در جدول زیر و به ترتیب اولویت آورده شده است:

جدول ۸: ابعاد مستندسازی دانش تجربی سپاه، میانگین اهمیت و تعداد مؤلفه‌های هر بعد

ردیف	بُعد	میانگین اهمیت	تعداد مؤلفه
۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۴/۰۷	۹ مؤلفه
۲	عوامل فرهنگی	۳/۹۷	۸ مؤلفه
۳	شبکه‌سازی و توانمندسازی	۳/۹۶	۷ مؤلفه
۴	نظامات و استانداردسازی	۳/۹۶	۲۰ مؤلفه
۵	پشتیبانی و حمایت	۳/۹۳	۷ مؤلفه
۶	سیاست‌گذاری و مدیریت	۳/۸۵	۱۳ مؤلفه
۷	عوامل محتوایی	۳/۸۰	۸ مؤلفه
۸	عوامل انسانی	۳/۷۶	۱۱ مؤلفه
۹	عوامل محیطی	۳/۶۸	۲ مؤلفه
۱۰	ظرفیت‌های دانشی	۳/۴۹	۱۱ مؤلفه

۳-۵. الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

بر اساس پرسش‌نامه توزیع شده بین خبرگان، ۱۰ بُعد و ۸۸ مؤلفه مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی احصا شد همچنین می‌توان الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به صورت زیر ترسیم کرد.

شکل ۱: الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۶. نتیجه گیری و پیشنهاد

این پژوهش برای استخراج و ارائه الگویی برای مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی صورت گرفته است. با توجه به مسئله‌ای که در مقدمه مطرح شد، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی باید به صورت علمی نسبت به مستندسازی دانش تجربی افراد و اجزای خود

اقدام کند. بنابراین، ضرورت دستیابی به الگویی که بتوان از طریق آن به دانش تجربی سپاه دست یافت و با کمک آن از انقطاع بین نسلی پیشگیری کرد، بیش از پیش احساس می‌شود.

در این راستا، یکی از مهم‌ترین گام‌ها برای اقدام عملی در حوزه مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، شناخت ابعاد و مؤلفه‌های حاکم بر آن در این نهاد مقدس است. در برخورد با این مسئله، محقق به این نتیجه رسید که با استفاده از الگوی پیشنهادی در پژوهش حاضر، سپاه ابعاد و مؤلفه‌های موضوع مستندسازی دانش تجربی خود را شناخته و قادر خواهد بود با برنامه‌ریزی بهتری نسبت به این مهم اقدام نماید. لذا این تحقیق با بررسی‌های همه‌جانبه، ابتدا ابعاد مؤثر بر مستندسازی دانش تجربی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و سپس مؤلفه‌های هر یک را احصا و در قالب یک الگو ارائه کرده است.

همان‌طور که در جمع‌بندی پیشنهادها بیان شد، تحقیقات متعددی در حوزه مستندسازی تجارب کارکنان، خبرگان و مدیران و سازمان‌ها در سطح ایران و جهان صورت گرفته است. لکن اغلب تحقیق‌های اجرا شده به بررسی ضرورت، اهمیت، مفاهیم، روش‌ها و ابزارها پرداخته و این موضوع تاکنون در سپاه بررسی نشده است. ارائه ابعاد و مؤلفه‌های مستندسازی دانش تجربی برای اولین بار در سطح نهاد سپاه با وسعت زیاد و تعدد مأموریت و البته متناسب با الزامات ساختاری و بافتاری و با توجه به نقش بی‌بدیل آن، از طریق این تحقیق صورت گرفته است.

بنابراین، تحقیق حاضر با در نظر گرفتن نقش‌آفرینی سپاه در گام اول انقلاب اسلامی و اینکه سپاه در گام دوم نیز دارای نقشی ویژه و تعیین‌کننده در پیش‌روندگی و پیش‌برندگی انقلاب اسلامی خواهد داشت و برای تحقق فرمایشات و تأکیدات مکرر امامین انقلاب اسلامی و سیاست‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، الگوی مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در جهت شناخت هرچه بهتر ابعاد موضوع و برداشتن گام‌های مؤثرتر بعدی ارائه کرده است.

نتایج بررسی حاکی از این است که مستندسازی دانش تجربی در سپاه به‌ترتیب اولویت، شامل ۱۰ بُعد فناوری اطلاعات و ارتباطات، عوامل فرهنگی، شبکه‌سازی و توانمندسازی،

نظامات و استانداردسازی، پشتیبانی و حمایت، سیاست‌گذاری و مدیریت، عوامل محتوایی، عوامل انسانی، عوامل محیطی و ظرفیت‌های دانشی است. در ضمن جمعاً تعداد ۸۸ مؤلفه مرتبط با این ابعاد شناسایی شد. در این زمینه پیشنهادات اجرایی و پژوهشی زیر مطرح می‌شود:

۱-۶. پیشنهادات اجرایی

۱. طرح راهبردی مستندسازی دانش تجربی برای تعیین اصول، چشم‌انداز، رسالت، اهداف و راهبردهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در موضوع مستندسازی دانش تجربی تدوین و رسمی‌سازی شده و به‌عنوان یک سند بالادستی در این حوزه ابلاغ شود.
۲. زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان مهم‌ترین بعد احصا شده مد نظر قرار گرفته و نسبت به استقرار زیرساخت‌های سخت‌افزاری و سامانه‌های نرم‌افزاری بومی در این حوزه اقدام شود.
۳. شبکه ستادی و اجرایی مستعد در حوزه مستندسازی دانش تجربی شناسایی شده و ضمن آموزش و توانمندسازی، نسبت به ایجاد انگیزه‌های مادی و معنوی در ایشان جهت اجرای هرچه بهتر مأموریت در حوزه مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اقدام شود.
۴. تدوین نظامات و استانداردهای مرتبط با مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اولویت در دستور کار نهاد مقدس سپاه قرار گرفته و با تعیین نقش راهبران و ذی‌نفعان، ضمن پیش‌بینی این مهم در برنامه‌های پنج‌ساله و سالانه سپاه، نسبت به پیاده‌سازی و اجرایی‌سازی آن برنامه‌ریزی و اقدام لازم صورت گیرد.
۵. معاونت دانش و پژوهش سپاه و اداره تجربه‌نگاری، الگوی احصا و پیشنهاد شده جهت مستندسازی دانش تجربی افراد و اجزای نهاد مقدس سپاه را در میدان عمل به‌کارگیری و اصلاحات احتمالی لازم را برای غنای هرچه بیشتر الگو اعمال کند.

۶-۲. پیشنهادات پژوهشی

۱. طراحی نظام جامع مستندسازی دانش تجربی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛
۲. ارائه الگوی راهبردی مستندسازی تجارب متراکم انقلاب اسلامی؛
۳. ارائه الگوی راهبردی مستندسازی دانش تجربی فرماندهان، مدیران و پاسداران
مجرب؛
۴. ارائه الگوی راهبردی مستندسازی دانش تجربی رویدادها و رخداد‌های مهم سپاه
پاسداران انقلاب اسلامی؛
۵. ارائه الگوی راهبردی مستندسازی دانش تجربی موضوعات در سپاه پاسداران انقلاب
اسلامی؛
۶. ارائه الگوی راهبردی فرهنگ‌سازی، جریان‌سازی و گفتمان‌سازی مستندسازی دانش
تجربی در سپاه.

فهرست منابع

- الهی و همکاران (۱۳۸۳). طراحی ساختار نظام مستندسازی تجربیات سازمانی مدیران. فصلنامه مدرس علوم انسانی، ۲۳-۵۲.
- انواری و همکاران (۱۳۸۸). مدیریت دانش و سازمان یادگیرنده: تحلیلی بر نقش مستندسازی دانش و تجربه. مدیریت فناوری اطلاعات ۱(۲)، ۳-۱۸.
- حمیدی زاده (۱۳۹۰). مدیریت دانش و دانایی، ساختار، فرایندها و راهکارها. انتشارات یاقوت، ۷۵-۷۶.
- خاکی (۱۳۸۸). موردپژوهی سازمانی (روش پژوهشی برای تبیین آموزه‌های علمی از تجربه کاوی). کرج: موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت.
- چالمرز، آلن فرانسیس (۱۹۹۴). چستی دانش تجربی: ارزیابی سرشت و جایگاه دانش تجربی و روش‌های آن. تهران: موسسه بوستان کتاب.
- دالکر (۲۰۰۱). مدیریت دانش در تئوری و عمل، تهران: انتشارات پندار پارس و شرکت مدیریت پروژه‌های نیروگاهی ایران (مپنا).
- داوری (۱۳۷۸). مستندسازی تجارب مشارکت داخل در ساخت نیروگاه. تهران: مدیریت و توسعه. مدیریت و توسعه.
- دهقان پور و امامی‌مبیدی (۱۴۰۱). مستندسازی آموزش سستی در حرفه زیلوبافی-مطالعه موردی: (شهر میبد)، نشریه علمی علم و تمدن در اسلام، سال سوم، شماره ۷۳-۹۳.
- زمانی و همکاران (۱۳۹۳). مستندسازی تجربیات روسای دانشگاه‌ها، ضرورتی در مدیریت دانش دانشگاهی ۸(۲۷). پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۷-۳۴.
- سروری (۱۴۰۱). مستندسازی و به اشتراک‌گذاری دانش در پارک‌های علم و فناوری دانشگاهی. علوم و فنون مدیریت اطلاعات.
- عالی‌زاده و همکاران (۱۴۰۱). ارائه الگویی جهت مستندسازی تجربیات مدیران به منظور ارتقای کیفیت دوره‌های آموزشی سازمان تأمین اجتماعی. فصلنامه علمی پژوهشی سبک زندگی با محوریت سلامت، دوره ۶، شماره ۱، ۳۹۸-۴۱۰.
- متولیان (۱۳۹۱). ارائه الگویی کاربردی در مستندسازی تجارب مدیران و خبرگان سازمان. ماهنامه تدبیر، تیر، شماره ۲۴۲، ۳۸-۴۳.

- عبداللهی و همکاران (۱۴۰۱). مستندسازی تحولات پل شهرستان، کهن‌ترین پل اصفهان بر پایه اسناد توصیفی و تصویری با بهره‌گیری از واقعیت افزوده. مجله هنر و تمدن شرق، سال دهم، ۴۳-۵۴.
- موسوی و همکاران (۱۴۰۳). طراحی و اجرای ابزار ارزیابی سریع وضعیت مستندسازی پزشکان بخش اورژانس. مجله اطلاع‌رسانی پزشکی نوین؛ دوره هفتم؛ شماره چهارم، ۵۲-۶۱.

References

- Davenport, T, & Prusak, L. (1998). Working knowledge, how organizations manage what they know. Boston, MA: Harvard Business School Press,.
- Miller, C. J., Barnett, M. L., Baumann, A. A., Gut. (2021). The FRAME-IS: a framework for documenting modifications to implementation strategies in healthcare. Implementation Science, 16(1), 1-12.
- Schulze- Bonhage A, Bruno E, Brandt A, Shek A, Vi. (2022). Diagnostic yield and limitations of in- hospital documentation in patients with epilepsy. Epilepsia, 1-8.